

Siitepöly- ja propolistuotteiden lainsäädännöstä ja pakkausmerkinnöistä

Kiinnostus mehiläispesän tuotteita kohtaan on ollut pitkään kasvussa, mutta ohjeistusta niiden tuottamiseen ja markkinointiin on ollut vaikea saada. Ruokavirasto vastasi More than honey -hankkeen koulutuspäivässä tarhaajia askarruttaviin kysymyksiin.

Tarja Ollikka

Siitepölyrakeita

100 g
Käyttöohje: 1-3 rkl päivittäin esim. jogurtin seassa.

Voi aiheuttaa allergiaoireita

siitepölyallergiasta kärsiville

Parasta ennen: xx.yy.20xx

Valmistaja: Yritys OY, Kauppakatu 2, 00000 Paikkakunta

Runsaasti proteiinia sisältävä

Ravintosisältö	100 g:ssa
Energiaa	1595 kJ/ 378 kcal
Rasva	7,1 g
josta tyydyttynyttä	1,1 g
Hiilihydraatit	57,9 g
josta sokereita	35,3 g
Proteiini	20,5 g
Suola	< 0,13 g

More than honey -hanke järjesti huh-tikuun alussa Helsingissä siitepölyn ja propoloksen keräämiseen ja käsittelyyn keskittyvän koulutuspäivän. Tilaisuudessa Ruokaviraston edustaja Marjo Misikangas kertoi siitepöly- ja propolistuotteisiin liittyvästä lainsäädännöstä. Luento löytyy kokonaisuudessaan SML:n nettisivujen jäsenosiosta, More than honey -alasilulta. Tässä artikkelissa nostetaan esiin joitakin oleellisia luennoissa käsiteltyjä kysymyksiä.

Ovatko muut pesän tuotteet elintarvikkeita?

Tähän keskeiseen kysymykseen saimme selvän vastauksen: kaikki mehiläispesän tuotteet mehiläismyrkkyä lukuun ottamatta ovat elintarvikkeita. Tämä helpottaa niiden käyttöä tuotteissa muiden elintarvikkeiden, kuten esimerkiksi hunajan, kanssa.

Avoimeksi tilaisuudessa jäi vielä propolis-etanoliuutteen asema. Jatkokysymykseemme saimme vastauksen, että elintarvikealan toimijan tulee tuntee tuotteensa ja sitä koskeva lainsäädäntö. Tuote tulee nimeä sen mukaan ja laatia siihen oikeat pakkausmerkinnät. Täydennän propolis-etanoliuutteen ja sen pakkausmerkintöihin liittyviä ohjeita More than honey -hankkeen sivuille, kunhan saamme asiasta lisää tietoa.

Siitepölyrakeiden pakollisia pakkausmerkintöjä on vähän: nimi, määrä grammoina, parasta ennen -merkintä sekä valmistajan nimi- ja yhteystiedot.

Vapaaehtoiset merkinnät (rajattu violetilla viivalla) ovat kuluttajan avuksi: käyttöohje neuvoo tuotteen hyödyntämisessä ja varoitus turvaa sekä kuluttajaa että valmistajan selustaa allergiatapauksissa.

Jos etikettiin halutaan ravitsemusväite siitepölyn korkeasta proteiinipitoisuudesta, ravintoarvotaulukko on pakollinen.

Tarvitaanko toimintaan elintarvikehuoneisto?

Jos muiden mehiläistuotteiden tuotanto on vähäriskistä ja pienimuotoista (myynti alle 10 000 €/vuosi), toiminnasta ei tarvitse tehdä elintarvikehuoneistoilmoitusta. Tällaista pienimuotoista toimintaa on esimerkiksi siitepölyn pakastaminen, kuivaus ja pakkaaminen. Pienimuotoiseen toimintaan soveltuu vaikkapa hunajan käsittelytila, kotikeittiö tai jokin muu tarkoituksenmukainen ja puhtaana pidettävä tila, jossa ei samaan aikaan ole muuta toimintaa. Jos valmistetaan ravintolisiä, tarvitaan elintarvikehuoneistoilmoitus.

Millaiset pakkausmerkinnät tuotteilla tulisi olla?

Hunajan pakkausmerkinnöistä löytyy tarkkaa tietoa SML:n sivuilta (linkki artikkelin lopussa). Jos joukkoon sekoitetaan muita aineita, vaikkapa siitepölyä tai propolista, tuotteeseen täytyy laittaa samat pakkausmerkinnät kuin muihinkin elintarvikkeisiin. Parhaat ohjeet tähän löytyvät Ruokaviraston pakkausmerkintäoppaasta, josta onkin juuri ilmestynyt uusi, päivitetty versio (linkki artikkelin lopussa).

Elintarvikkeisiin, joissa on useita valmistusaineita, kuuluu pakollisena pakkausmerkintänä myös ravintoar-

votaulukko. Hunajan ja monen muun elintarvikkeen ravintoarvot löytyvät www.fineli.fi-tietokannasta. Hunajaan sekoitettavien aineiden, kuten marjajauheiden ja tuotteiden, ravintoarvot voi selvittää tuotteen toimittajalta. Siitepölyn ravintoarvot löytyvät More than honey -hankkeen nettisivuilta.

Mycös ravintoainemerkintöihin on myönnetty helpotusta pienimuotoisessa toiminnassa: ravintoarvomerkinnästä ovat vapautetut käsityönä valmistetut elintarvikkeet, joita pieniä tuotemääriä tuottava valmistaja toimittaa suoraan loppukuluttajalle tai paikallisille vähittäisliikkeille, jotka toimittavat tuotteet suoraan loppukuluttajalle.

Tämän aukeaman kuvissa on muutamia esimerkkejä siitepölytuotteiden etiketeistä. Propolistuotteiden etiketeistä löytyy tarkempaa tietoa More than honey -hankkeen nettisivuilta.

Mitä pesäntuotteiden terveystuotteista saa kertoa?

Marjo Misikangan viesti mehiläispesän tuotteiden markkinoinnissa käytettävistä terveyteen liittyvistä väitteistä oli selvä: Euroopan terveysviraston hyväksymiä väitteitä ei ole olemassa, joten terveystuotteista ei saa kertoa mitään. Joitakin ravitsemusväitteitä ja esimerkiksi siitepölyssä oleviin ravintoaineisiin liittyviä luvallisia väitteitä saa kuitenkin käyttää.

Kaiken kaikkiaan koulutuspäivän päätelmä aiheesta oli, että keskitytään hyödyntämään niitä väittämiä, joita voimme käyttää. Koulutuspäivämme inspiroimana Marjo Misikangas on kertonut näistä mahdollisista luvallisista väitteistä lystikkäällä blogikirjoituksessaan. "Hunaja, siitepöly, propolis ja perga. Mitä niiden terveystuotteista voi kertoa?" Kirjoitus on luettavissa osoitteessa: <http://marjo.misikangas.fi/2019/04/hunaja-siitepöly-propolis-ja-perga-mita.html>

Erlaisia siitepölysuiklaa Puolasta.

Siitepöly-hunajavalmisteessa ravintoarvotaulukko on pakollinen. Vapaaehtoinen käyttöohje neuvoo kuluttajaa. Alkuperää ei ole pakko merkitä (vrt. hunaja).

Siitepöly-hunajavalmiste

200 g

Ainekset: hunaja*, siitepöly*

Valmistaja: Hunajayritys oy, Hunajatie 5, 00000 Paikkakunta

Käyttöohje: Käytetään hunajan tapaan yli 1-vuotiaille

Ravintoarvo: Energia 1402kJ/ 335 kcal, rasva 0,7 g, josta tyydyttynyttä, hiilihydraatit 78 g, josta sokereita 78 g, proteiini 2,7 g ja suola 0,02 g.

*Alkuperämaa: Suomi. (vapaaehtoinen merkintä). Pakolliset tiedot annettava myös ruotsiksi kaksikielisissä kunnissa.

APUA TARJOLLA

Kaikissa mehiläistuotteiden pakkausmerkintäasioissa ja ravintoarvolaskelmissa voitte kääntyä allekirjoittaneen eli Anneli Salosen puoleen. Yritän auttaa parhaani mukaan, ja etsitään tarvittaessa lisää tietoa viranomaisilta. Olkaa rohkeasti yhteydessä: anneli.salonen@hunaja.net tai 050 470 6411.

Linkkejä

Hunajan pakkausmerkinnät: www.mehilaishoitajat.fi/mehilaishoitajille/hunaja-ja-sen-pakkaaminen/hunajan-pakkausmerkinnat/

Elintarviketieto-opas: www.ruokavirasto.fi/globalassets/tietoa-meista/asiointi/oppaat-ja-lomakkeet/yritykset/elintarvikeala/elintarvikealan-oppaat/elintarviketieto_opas_fi.pdf

Siitepöly- ja propolis -koulutuspäivien materiaalit: www.mehilaishoitajat.fi/jasensivut/more-than-honey/

Käyttäjätunnus ja salasana jäsenivuille löytyvät Mehiläinen-lehden toiselta sivulta.

Teksti ja esimerkkikuvat
Anneli Salonen,
projektipäällikkö

Hankkeen nettisivut:
<https://www.mehilaishoitajat.fi/more-than-honey-hanke/>

Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto: Eurooppa investoi maaseutualueisiin